

Pacurar vs România | CEDO considera legala confiscarea averii nejustificate a unui funcționar public după verificarea de către ANI

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (CEDO) a decis ca fiind legala confiscarea averii nejustificate a unui funcționar public ca urmare a verificării de către Agenția Națională de Integritate (ANI) declanșată de completarea incorectă a declarațiilor de avere, potrivit unei hotărâri pronunțate marți în cauza Pacurar contra României.

Astfel, CEDO a decis, în unanimitate, ca nu a avut loc o încălcare a Articolul 6 Â§ 1 (dreptul la un proces echitabil) din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și nici a Articolul 1 din Protocolul Nr. 1 (protecția proprietății), conform unui comunicat al Curții.

Cauza privește confiscarea bunurilor aparținând lui Ioan Pacurar - cetățean român născut în 1960 și având reședința în Cluj-Napoca (România), șef al unui inspectorat de poliție la momentul faptelor - pe baza unor prevederi legale menite să asigure integritatea în exercitarea funcției publice, întrucât proveniența bunurilor era 'nejustificată'. Ca urmare a verificării de către ANI, declanșată de completarea incorectă a declarațiilor de avere de către reclamant, aproximativ 57.000 de euro au fost confiscați prin hotărârea Curții de Apel Cluj din februarie 2016.

Curtea a considerat, în special, ca Articolul 6 este aplicabil sub latura sa civilă, nu sub latura sa penală, întrucât procedura de confiscare nu a privit determinarea unei acuzații penale împotriva reclamantului. Curtea a apreciat ca Pacurar a avut ample oportunități de a participa la procedura de confiscare, atât în scris, cât și oral, a fost reprezentat de un avocat ales, iar procedura nu a fost arbitrară. În plus, rasturnarea sarcinii probei cu privire la dobândirea licită a bunurilor așa cum a fost aplicată de instanțele române a fost considerată legală. De asemenea, Curtea a apreciat ca măsura confiscării a fost proporțională având în vedere ca prevederile legale în baza cărora a fost efectuată confiscarea conțineau suficiente garanții.

Încă de la început Curtea a subliniat ca interpretarea legii naționale revine în principal autorităților naționale și, ca urmare, a considerat ca a existat o bază legală clară pentru confiscarea bunurilor lui Pacurar. Confiscarea a urmarit un scop legitim: combaterea corupției și asigurarea integrității în funcția publică.

Curtea a observat ca legislația română relevantă (Legile nr. 115/1996 și 176/2010) și activitatea ANI au fost apreciate de organismele Consiliului European și ale Uniunii Europene pentru contribuția lor la combaterea corupției.

Procedura care a urmat s-a desfășurat conform unor reguli clar stabilite, iar Pacurar a avut posibilitatea să își susțină cauza. Nu a existat nicio prezumție legală ca bunurile a căror proveniență nu a putut fi explicată ar fi fost obținute prin activități infracționale. Situația sa personală a fost luată în considerare în totalitate, iar cadrul juridic aplicabil acestor cazuri prevede o analiză individuală, de la caz la caz.

În ansamblu, au existat suficiente garanții în cadrul legislativ în baza căruia s-a realizat confiscarea, iar România a acționat în limitele discreției sale ('marja de apreciere') de care beneficiaza în lupta împotriva corupției în serviciul public într-un context european și internațional în care i s-a cerut să adopte măsuri în acest domeniu.

Prin urmare, Curtea a constatat ca măsura confiscării a fost proporțională cu scopul urmărit și nu a existat nicio încălcare a dreptului la protecția proprietății.

Pacurar nu a respectat prevederile legale privind completarea declarațiilor de avere, ceea ce a ridicat semne de

întrebare cu privire la modul în care bunurile sale au fost dobândite.

În anul 2011, ANI a constatat ca Pacurar nu completase corect declarația de avere, obligatorie pentru înalții funcționari publici, membrii sistemului judiciar, persoanele care ocupau funcții de conducere și funcționarii publici, conform Legii nr. 115/1996, categorii în care se încadra și reclamantul. Ca urmare, a fost demarata procedura de verificare a averii sale.

În septembrie 2012, lui Pacurar i s-a comunicat ca au fost gasite diferențe semnificative între cheltuielile și veniturile sale. Mai târziu în aceeași luna, ANI a raportat ca pentru perioadele 2001, 2003, 2004 și 2008-2010, diferențele însumau 718.847,54 lei (circa 189.143 euro). Cazul a fost transmis Comisiei de cercetare a averilor de pe lângă Curtea de Apel Cluj. O audiere a avut loc în noiembrie 2012, Pacurar fiind reprezentat de un avocat ales care a depus concluzii scrise.

În concluziile sale formulate în martie 2013, Comisia de cercetare a reținut, printre altele, ca existau discrepanțe pentru perioada până în 2004 și a stabilit ca sarcina probei era împărțită între ANI și persoana verificata, constatând ca a fost dovedita o diferență în cuantum de 261.310 de lei (aproximativ 59.000 de euro). Cazul a fost înaintat Curții de Apel Cluj pentru a decide asupra confiscării.

Dupa mai multe audieri și depuneri de documente, în februarie 2016 a fost pronunțata o hotărâre împotriva lui Pacurar. Pe parcursul a 18 pagini, Curtea de Apel Cluj a reiterat ca, deși bunurile sunt prezumate în general ca fiind dobândite în mod licit, aceasta prezumție înceteaza sa opereze în cazul funcționarilor publici atunci când exista dovezi certe ca unele bunuri nu au fost dobândite în mod licit și este strâns legata de obligația de declarare a averii. Instanța a dispus confiscarea sumei de 254.924 de lei (aproximativ 57.000 de euro) de la Pacurar, care a facut recurs, ce a fost însa respins în martie 2017, fiind menținuta decizia instanței inferioare.

Invocând dreptul la un proces echitabil și protecția proprietății, Pacurar s-a plâns la CEDO de confiscarea proprietății sale în proceduri lipsite de echitate. Cererea a fost introdusa la Curtea Europeana a Drepturilor Omului pe data de 10 aprilie 2018.